

nomische leergangen. Het lijkt hem voorts zeer goed mogelijk ook de zuivere vaktechniek door middel van het universitaire systeem den studenten bij te brengen, daarbij refereerende aan de praktische lessen der aanstaande artsen. Spreker vervolgt: „There was, indeed, positive advantage in keeping, so far as possible, the theoretical and technical education under the same auspices, because the one illuminated the other. What he was proposing, was not merely the widening of the scope of education for accountancy; that could be accomplished by establishing special professional schools. He was also proposing that professional education should be within the university, one of the great advantages of which was that men preparing for many careers mixed together — itself an experience that was stimulating.”

Het tweede deel van de rede van prof. *Carr-Saunders* betreft eveneens een onderwerp, dat in ons land de aandacht trekt: den vorm der beroepsorganisatie. Spreker onderscheidt „free” en „regulated form of organisation”. Onder de laatste verstaat hij „the setting up by the State of a register of those with special competence who alone were allowed to practise.” Zij gaat in den regel gepaard met verlies van de autonomie der beroepsgenooten, doordat de beslissing omtrent de opneming in het register aan hen wordt ontnomen. Spreker ziet hierin ernstige bezwaren. „If they looked at the history of the professions and their condition to-day, he thought there was no doubt that the most vigorous professions were those which had to struggle continuously to maintain their status — those in fact, which were not protected or regulated. Moreover, regulated professions lost control over their education and their ethics because when the State set up a register it took upon itself, in whole or in part, the power to say what standard of education admitted to, and what conduct disqualified from registration. Therefore, those two important functions being withdrawn, little was left to the organised profession except protective functions.”

Hoewel de Overheid de reglementeering dus niet als doel behoort te stellen, kan het algemeene belang deze reglementeering noodzakelijk maken. In het algemeen zal zulks het geval zijn, wanneer de te verleenen diensten een levensbelang raken, dan wel op vertrouwen gebaseerd zijn. Prof. *Carr-Saunders* betreurt dan ook, dat de „Departmental Committee on the Registration of Accountants” in strijd met de ingewonnen adviezen niet ten gunste der reglementeering gerapporteerd heeft: „..... he would justify regulation on the grounds that the service of their profession was fiduciary, that in a sense public safety was involved, and that the services of the accountant were being sought by an ever-widening circle of clients.”

Wat betreft den vorm der reglementeering geeft spreker de voorkeur aan een commissie ad hoc, waarin zowel het beroep het publiek als de universiteiten vertegenwoordigd zijn. Hij traecht aldus te bereiken, dat de beroepsgenooten blijven deelen in de verantwoordelijkheid voor opleiding en beroepsethiek. Met de opneming der universiteiten zou haar beteekenis als opleidings-instituten worden erkend.

* *
*

In hetzelfde nummer van vorengenoemd tijdschrift is opgenomen een verslag van een speech van Mr. *Witty*, lid van de Examencommissie van „The Society of Incorporated Accountants and Auditors”, over de vorming der toekomstige beroepsgenooten. Hij onderscheidt daarin de opleiding vóór en na het Accountantsexamen. In het verslag over het eerste deel der opleiding trekt de aandacht, dat „..... Mr. *Witty* made it his duty to become acquainted with the examination systems of

every other body of accountants, not only in his country but in others as well, and he was prepared to say without fear of contradiction by anybody qualified to judge that there was no body of accountants in the world which demanded a higher standard from its Final candidates than did the Society of Incorporated Accountants and Auditors.”

Mr. *Witty* betreurt het algemeen voorkomende verschijnsel dat degenen, die het laatste examen zijn gepasseerd, de neiging vertoonen hun belangstelling voor de verschillende beroepsvraagstukken te verminderen. Ter bestrijding van een dergelijke verslapping zijn reeds verscheidene oplossingen aan de hand gedaan: een afzonderlijk examen voor het Lidmaatschap der Society; de toekenning van den titel „doctor of accountancy” aan hen, die blijk hebben gegeven van meerdere kennis; bijzondere bemoeienis der Society met de ontwikkeling der leden. Al deze oplossingen bleken op praktische moeilijkheden te stuiten. Spreker deelt ten slotte mede, dat een commissie uit het Bestuur bezig is met de bestudeering van een voorstel tot invoering van korte leergangen met intensieve studie, uitsluitend voor leden der Society. Mede dank zij het bestaan van „District Societies”, waardoor het onderling contact der leden zeer wordt bevorderd, acht hij de kans van slagen van deze cursussen niet gering.

d. L.

LASTIGE GEVALLEN

De bedoeling van deze rubriek is gelegenheid te bieden lastige gevallen, die zich in de praktijk den accountant in zijn beroep voordoen of kunnen voordoen, — lastig, omdat er een onoplosbare tegenstrijdigheid tusschen theorie en praktijk schijnt te bestaan — hier ter sprake te brengen, resp. ter oplossing aan den lezer voor te leggen. De Redactie doet een voortdurend beroep op allen, die op zulke „gevallen” stuiten, om ze te formuleeren en bij den secretaris in te zenden.

BOEKBEOORDEELING

De belastingheffing van de Coöperaties en van haar leden in verschillende landen door M. J. Prinsen.

(No. 23 van de geschriften van de Vereeniging voor Belastingwetenschap.)

Dit boek werd bekroond bij een door de Vereeniging voor Belastingwetenschap uitgeschreven prijsvraag. Het werk geeft niet zonder meer een uiteenzetting van de wijze van belastingheffing van de verschillende vormen van coöperatie en van haar leden. Er is studie gemaakt van het wezen der coöperatie, want eerst daardoor kon terecht naar de meening van den schrijver een conclusie worden getrokken ten aanzien van de plaats, die de coöperatie als ondernemingsvorm bij de belastingheffing moet innemen. Hiertoe werd de ontwikkeling der coöperatie tot den vorm, waaronder wij haar kennen, nagegaan. Er wordt besproken hoe de oprichting van de coöperatieve vereeniging oorspronkelijk een ideëel karakter droeg en later een materieel karakter heeft gekregen. Door het opsporen van de kenmerken van de coöperatie moet men haar wezen leeren kennen. De rechtsvorm heeft op de beoordeeling geen invloed. De beschouwing moet zuiver economisch zijn. De schrijver komt dan tot de conclusie, dat van het wezen der coöperatie niet kan worden gesproken, daar geen eenheid in de vormen van coöperatie bestaat. Men zal van een scherpe onderscheiding der verschillende vormen moeten uitgaan. Voor deze onderschei-

ding worden de coöperaties in twee groote groepen verdeeld: de coöperaties van producenten en de coöperaties van consumenten. De economische voordeelen, die deze twee vormen van coöperatie voor hare leden afwerpt, worden nagegaan. Vervolgens wordt de vraag besproken of de coöperaties zelfstandige bedrijven vormen, waarop de schrijver, zoowel in verband met het risico, waaraan de coöperaties bij haar bedrijfsuitoefening onderhevig zijn, als krachtens de eigen bedrijfsvoering onafhankelijk van hare leden, een bevestigend antwoord geeft. Het maken van winst is zoowel voor de verbruiks- als voor de productie-coöperatie niet uitgesloten, waardoor in beginsel wordt vastgesteld, dat de coöperatieve vereeniging in de belastingheffing kan worden betrokken evenzeer als dit met andere ondernemingsvormen het geval is. Algemeene gronden voor vrijstelling van belasting bestaan voor de coöperaties niet. Het is het goed recht van de coöperaties hare economische werkzaamheid hoog op te voeren en zich een sterke positie te verwerven. De staat behoeft haar echter in haar belangenstrijd niet bij te staan door haar fiscale voordeelen te verleenen.

Uitvoerig wordt besproken de belastingheffing in Nederland van de verschillende coöperaties, achtereenvolgens: de coöperatieve verbruiksvereeniging, de coöperatieve aankoopvereeniging, de coöperatieve productievereeniging, de ereditiecoöperatie, de bouw- en woningcoöperatie, de verzekeringcoöperatie, de coöperatieve veilingsvereeniging. Voorts worden beschouwingen gewijd aan de belastingheffing van de leden.

De schrijver komt tot de conclusie, dat in het licht van zijne beschouwingen betreffende het wezen der coöperatie de fiscale opvattingen in Nederland juist zijn te achten. Met de vrijstelling van dividendbelasting van de coöperatieve productievereeniging kan hij zich echter niet vereenigen. Hetgeen de leden bij dezen coöperatie-vorm meer ontvangen dan den normalen marktprijs is door de coöperatie behaalde winst. — De departementale wetstoepassing ten aanzien van de coöperatieve veilingsvereeniging, waarbij slechts de uitkeeringen aan de leden — voor zoover zij van niet-leden afkomstig zijn — belastbaar zijn, acht de schrijver niet juist. — Wat de inkomstenbelasting betreft wordt terecht met voor- en nadeelen, voortvloeiende uit het lidmaatschap van coöperatieve vereenigingen, welke met het bedrijf der leden verband houden, bij de bepaling van de bedrijfsresultaten der leden rekening gehouden. Met de vrijstelling van het verbruiksdividend voor de leden der coöperatieve consumptievereeniging kan hij zich, daar de bevolking hierin geen inkomen kan zien, hoewel het dit economisch gezien wel is, uit practische overwegingen wel vereenigen.

Na de belastingheffing van de verschillende coöperaties in Nederland worden achtereenvolgens uitvoerig behandeld de rijksbelastingheffingen in Duitschland, Frankrijk, Engeland en de Vereenigde Staten van Amerika. Bij ieder der genoemde landen wordt, na een overzicht van de belastingen, die geheven worden, te hebben gegeven, de belastingheffing van de coöperaties besproken en deze heffing getoetst aan het geheele samenstel der belastingen.

Zoals uit het bovenstaande blijkt, geeft dit werk meer dan de belastingheffing van de coöperaties in verschillende landen. Het ontstaan en de ontwikkeling van de coöperatie wordt nagegaan, de verschillende vormen van coöperatie en hunne economische beteekenis besproken. Ten slotte wordt bepaald de plaats, die de coöperaties in verband met haar economische beteekenis in de belastingheffing moeten innemen.

Hierdoor heeft het werk een algemeen karakter gekregen en is het een standaardwerk van beteekenis geworden.

A. NIERHOFF

VRAGENBUS

Vragen omtrent onderwerpen, die voor den accountant in de uitoefening van zijn beroep van belang kunnen zijn, kunnen worden ingezonden bij den Secretaris van de Redactie.

De Redactie is bereid, om de grenzen waarbinnen de vragen, die voor beantwoording in aanmerking komen, vallen, zoo ruim mogelijk te stellen, zoodat zoowel die van juridischen, als die van bedrijfshuishoudkundigen aard daar binnen vallen, mits de vragen slechts blijven binnen het gebied, dat het blad dienen wil.

De beantwoording geschiedt door één der medewerkers of redactieleden individueel, zoodat de antwoorden niet mogen worden geacht steeds de meening der Redactie in haar geheel weer te geven.

Waarmee moet de exploitatierekening van tot het bedrijf behorende auto's worden gecrediteerd?

Punt 4 van het vraagstuk „Ideal Home” (Federatief Examen 1929) betreft het voeren van een exploitatierekening van tot het bedrijf behorende automobielen. Voorgesteld wordt daarbij die rekening te crediteeren voor den vervoerprijs die derden in rekening zouden brengen.

Hieromtrent vernam ik twee precies tegenstelde meeningen.

A. beweerde, dat het voorstel juist was. Hij motiveerde dit door er op te wijzen, dat het hier betreft een hulpbedrijf, welks diensten blijkbaar volgens een ter plaatse algemeen geldende norm worden berekend en dat die norm voor het hoofdbedrijf derhalve als „standaard” voor de kosten van het hulpbedrijf wordt aangemerkt.

Door de voorgestelde methode worden dus de standaardkosten van het autovervoer in den kostprijs van de orders opgenomen en wordt het verschil met de werkelijke kosten op de exploitatierekening tot uitdrukking gebracht.

De kostprijsberekening wint daardoor aan juistheid, omdat ze niet wordt beïnvloed door een eventueele afwijking van de kosten der eigen auto-exploitatie van de algemeen daarvoor geldende norm.

Tevens wordt dan bereikt, dat een rentabiliteitsoverzicht van het hulpbedrijf wordt verkregen, waaruit is af te leiden of de eigen auto-exploitatie voor het bedrijf al dan niet voordelig is. Verwezen werd hiervoor naar *Sternheim: Inrichtingsleer* Hoofdstuk XI sub VIII.

B. maakte onderscheid tusschen drie soorten van exploitatierekeningen, n.l.

- a. die, welke alleen dient om alle kosten, betrekking hebbende op een bepaald onderdeel van het bedrijf, te verzamelen;
- b. die als onder a, maar waarbij tevens de rekening wordt gecrediteerd voor een vastgesteld bedrag per eenheid (norm) voor het gebruik, dat van de desbetreffende hulpmiddelen van het bedrijf wordt gemaakt. Deze crediteering geschiedt om de „norm”, welke ten behoeve van de kostprijsberekening is vastgesteld, op haar juistheid te controleren;
- c. een exploitatierekening, zooals die hierboven door A. is aanbevolen.

Dit laatste nu wordt door B. absoluut verworpen. Hij betoogde, dat de boekhouding moet geven alle gegevens, om de noodige vergelijkingen te maken, maar dat het opnemen van vergelijkingen met een anderen exploitatievorm in de boekhouding zelf ondoelmatig is.

Hij beweerde, dat, wanneer men slechts weet de totale kosten